

EMLÉKEZÉS HEGYFOKY KABOSRA HALÁLÁNAK CENTENÁRIUMÁN CENTENARY REMEMBRANCE ON THE DEATH OF KABOS HEGYFOKY

Puskás János¹, Tar Károly^{2,3}, Németh Csilla⁴

¹Eötvös Loránd Tudományegyetem, Berzsényi Dániel Pedagógusképző Központ, Földrajz Tanszék
9700 Szombathely Károlyi Gáspár tér 4., pjanos@gmail.com

²Nyíregyházi Egyetem, Turizmus és Földrajztudományi Intézet, 4400 Nyíregyháza, Sóstói u. 31/B

³Debreceni Egyetem, Meteorológiai Tanszék, 4010 Debrecen, pf. 13, tarko47@gmail.com

⁴9700 Szombathely Károlyi Gáspár tér 4., nemeth.csilla3@gmail.com

Összefoglalás. Hegyfokya Kabos római katolikus túrkevei plébános közel negyven éven át folytatott meteorológiai megfigyeléseket. Nemcsak észlelőként tevékenykedett, hanem számos műben feldolgozta az adatokat, komoly klimatológiai munkát végzett. Halálának száz éves évfordulója alkalmából röviden ismertetjük Hegyfokya pályafutásának főbb állomásait, illetve beszámolunk arról, hogy Hegyfokya emléket milyen módon ápolja a magyar meteorológus közösség. Az évforduló alkalmából összegyűjtöttük Hegyfokya Kabos írásait. Hihetetlenül gazdag publikációs tevékenységéből 288 közleményt sikerült azonosítani.

Abstract. Kabos Hegyfokya Roman Catholic parish priest carried out meteorological observations in Túrkeve for nearly forty years. He was not only an observer, but he processed the data also in numerous works, he performed a remarkable climatological research activity. We summarise main milestones of his career and report how the Hungarian meteorological community celebrates his memory on the occasion of 100-year anniversary of his death (7 February 1919). We have collected his papers. We were able to identify 288 publications from his very rich publication activity.

Hegyfokya Kabos katolikus pap és klimatológus 1847. július 8-án született Új-Leszán. Egerben végezte a teológiát, itt szentelték áldozópappá 1871-ben, és ugyanebben az évben, mint káplán megkezdte munkálkodását Fegyverneken. Lelkipásztori működését Kunszentmártonban, Tardoson, majd Bánhorváton folytatta, életének utolsó 28 évében pedig Túrkevében. Itt halt meg 1919. február 7-én, utolsó útjára az egész város elkísérte.

Tíz év papi szolgálat után 1881-ben levelet írt a Természettudományi Társulatnak, amelyben meteorológiai szakmunkák után érdeklődött. Ezek után a meteorológiai intézet igazgatójához fordult, felajánlva észlelői munkáját Schenzl Guidó igazgatónak. E kapcsolat révén műszereket kapott, amiket Kunszentmártonba szállított, a későbbiekben pedig mindig magával vitte állomáshelyeire. Hallatlan akaraterővel és lelkesedéssel végezte a méréseket, megfigyeléseket, ezek eredményeinek feldolgozásával számos kérdésben maradandót alkotott. 37 évig, haláláig állt a meteorológiai intézet szolgálatában, mint külső munkatárs.

Tudományos és papi tevékenysége mellett Túrkeve közéletében is részt vett. Elnöke volt a Vöröskereszt Egyletnek, jelentős szerepet vállalt az első világháború sebesültjeinek ápolásában. Önkormányzati képviselő is volt.

1979-ben, halálának 70. évfordulóján a Magyar Meteorológiai Társaság kezdeményezte egy emléktábla felavatását Túrkevében, de csak egy emlékoszlop felállítására került sor, amiről lemaradt, hogy plébános volt. Ugyanakkor egy utcát is neveztek el róla (keresztnevét elhagyva).

1992 júniusában a Magyar Meteorológiai Társaság Debreceni Csoportja a túrkevei önkormányzattal együttműködve tudományos emlékülést és megemlékezést szervezett Debrecenben és Túrkevében születésének 145. évfordulója alkalmából (Tar, 1992; 1993). Az emlékülés anyaga egy kötetben jelent meg. A túrkevei megemlékezés legfontosabb mozzanatai pedig a Hegyfokya életéről, klimatológi-

ai munkásságáról és a magyar meteorológia fejlődéséről szóló előadások voltak, valamint sírjának felszentelése és megkoszorúzása a templomkertben és emléktáblájának felavatása a róla elnevezett utcában. Öt évvel később szintén közös megemlékezésre került sor Túrkevében.

2008 őszén – Hegyfokya Kabos halálának közelgő 90. évfordulója alkalmából – a Magyar Meteorológiai Társaság Szombathelyi Csoportja pályázatot hirdetett 3 fős csapatoknak, melynek témája Hegyfokya életének és munkásságának bemutatása volt. A pályázat 2 részből állt. A csapatok először egy posztert készítettek, melyben Hegyfokya munkásságának egy „szeletét” mutatták be. A második részben pedig szóbeli előadás keretében ismertették kutatási eredményeiket. A pályázatra 15 poszter érkezett, melyet 45 hallgató készített. A bíráló bizottság a pályázatokat rangsorolta a poszter és az előadás alapján.

A szombathelyi pályázat legjobbjai lehetőséget kaptak arra, hogy Debrecenben és Túrkevében a Hegyfokya konferencián és megemlékezésen is előadást tartsanak 2009 februárjában. A poszterek Szombathelyről indulva nagy utat tettek meg, mert Debrecenben és Túrkevében is kiállítottuk valamennyit. Visszaérkezésük után a Nyugat-magyarországi Egyetem könyvtárában egy, a Meteorológiai Világnap alkalmából szervezett kiállításon is láthatók voltak 2009. március 25-től egy hónapon keresztül.

A Debreceni Egyetem Meteorológiai Tanszéke is pályázatot írt ki Hegyfokya tudományos tevékenységének feldolgozására.

2009. február 13–14-én halálának 90 éves évfordulójára emlékeztünk. Az első napon a Magyar Meteorológiai Társaság Debreceni és Szombathelyi Csoportja, valamint a Debreceni Egyetem Meteorológiai Tanszéke által Debrecenben közösen rendezett tudományos konferencián Puskás János foglalta össze Hegyfokya tudományos életútját. Ezután a tudományos diákköri dolgozatok hangzottak el a Nyugat-magyarországi Egyetem és a Debreceni Egyetem hallgatóinak előadásában az

Hegyfokya Kabos Ógyalán 1911-ben

életút egy-egy jelentős mozzanatának részletesebb feldolgozásával. Az emlékülést a poszterek bemutatása zárta. Mindkét pályázat győztes pályaműveinek rövidített változata megjelent a *Léggör* 54(1) számában.

A megemlékezés másnap Túrkevéen folytatódott a Kevic-föld Alapítvány szervezésében. Az emlékünnepek szentmisével kezdődött a római katolikus templomban. Ezt követően a templomkertben koszorúzás volt Hegyfok Kabos sírjánál. Az ünnepség a városházán folytatódott, ahol Major György akadémikus, a Magyar Meteorológiai Társaság elnöke köszöntötte a résztvevőket. Talpalló Piroska túrkevei helytörténész méltatta Hegyfok Kabos életútját. Elmondta, hogy Hegyfok Kabos a meteorológia területén folyamatos kutatásai révén olyan hatalmasat alkotott, hogy halála után közel egy évszázaddal még mindig tanítják egyetemeken, főiskolákon megfigyeléseit és az azokból levont következtetéseket. Még életében Ferenc József Rend Lovagja kitüntetésben részesült, halála után pedig 1936-ban a Magyar Meteorológiai Társaság Hegyfok Kabos Emlékérmét létesített, melyet meteorológiai megfigyelők és neves klimatológusok kaptak.

A második világháború után a Hegyfok Kabos emlékérmé kiadását megszüntették. Túrkeve Város képviselőtestülete és a Túrkevei Római Katolikus Egyházközség kérelemmel fordult a Magyar Meteorológiai Társasághoz, hogy az emlékérmé kiadását állítsák vissza.

Az emlékezés fontos részeként túrkevei általános iskolás és középiskolás diákok néhány héten át meteorológiai méréseket végeztek, s ezeket feldolgozva következtetéseket vontak le. Ezekről számoltak be az emlékülés következő részében. A legjobbak elismerésben részesültek. A debreceni konferencia előadásai rövidített formában itt is elhangzottak. Mindkét rendezvényen részt vettek a Hegyfok család leszármazottjai.

2019. február 7-én volt Hegyfok Kabos halálának a centenáriuma. A 100 éves évforduló alkalmából a Magyar Meteorológiai Társaság Szombathelyi Csoportja megemlékezést tervezett. Puskás János az előadásában összefoglalta Hegyfok tudományos munkásságát, majd a 10 évvel ezelőtt – az akkori hallgatók számára meghirdetett pályázat kapcsán – a hagyományörzés fontosságát emelte ki. Erre utalva említette azt a munkát, melyben Németh Csillával együtt sikerült összeállítani egy publikációs gyűjteményt, amiben Hegyfok Kabosnak összesen 288 munkája olvasható. A publikációk zöme magyar nyelvű, de több tucat a tudomány akkori nyelvén – németül – jelent meg.

A Magyar Meteorológiai Társaság és Túrkeve város évtizedek óta együttműködve igyekszik Hegyfok Kabos emlékét fenntartani. Minden évben kegyeleti szentmise

keretében a római katolikus egyház is megemlékezést tart egykori lelkipásztora emlékére.

A Magyar Meteorológiai Társaság a 2010. évvel kezdődően újra adományozza az általa 1936-ban alapított és 1949-ig mintegy 60 alkalommal kiadott Hegyfok Kabos emlékérmét. Az éremmel a hosszabb idejű és nemzetközileg is elismert éghajlati vonatkozású szakirodalmi működéssel bíró hazai tudós tüntethető ki. Az emlékérmé és a vele járó oklevél átadására általában a Társaság közgyűlésén vagy egyéb ünnepélyes alkalommal kerül sor. A *Hegyfok Kabos Emlékérmével* eddig kitüntetettek névsora (2010–2018): Ambrózy Pál, Tar Károly, Koppány György, Míka János, Bartholy Judit, Szentimrey Tamás, Matyasovszky István, Unger János, Károssy Csaba Ákos.

Összegzés. Hegyfok Kabosnak – sokrétű publikációi miatt – sokat köszönhetnek a mai magyar időjárás- és éghajlat kutatók is. A tanulmányaiban leírtak – a tudomány akkori állását figyelembe véve – maximális mértékben helytállóak. Megállapításai közül számos elem ma is megállja a helyét.

Köszönetnyilvánítás. Az Országos Széchényi Könyvtár, a Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ Könyvtár, a Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár és a Szombathelyi Egyházmegyei Könyvtár munkatársainak mondunk köszönetet az irodalmak felkutatásában nyújtott segítségért.

Irodalom

- Németh, Cs. és Puskás, J., 2010: Hegyfok Kabos tudományos munkássága a publikációi tükrében. *IX. Természeti-, Műszaki- és Gazdaságtudományok Alkalmazása Nemzetközi Konferencia*, Szombathely, CD-ROM, pp. 1–10.
- Németh, I., Puskás, J. és Tar, K., 2009: Hegyfok emlékülés Debrecenben és Túrkevéen. *Léggör* 54(1) 30–31.
- Réthly, A., 1919: Hegyfok Kabos (1847. július 8. – 1919. február 7.) irodalmi működésének összeállítása. *Az időjárás* 2, 63–75.
- Róna, Zs., 1919: Hegyfok Kabos. *Az időjárás* 22, 57–62.
- Talpalló, P., 1992: Hegyfok Kabos túrkevei plébános. *Hegyfok Kabos klimatológus születésének 145. évfordulója alkalmából rendezett tudományos emlékülés előadásai*. Debrecen-Túrkeve, 11–27.
- Tar, K. (szerk.), 1992: Hegyfok Kabos klimatológus születésének 145. évfordulója alkalmából rendezett tudományos emlékülés előadásai. *Debrecen-Túrkeve*.
- Tar, K., 1993: Hegyfok Kabos, az elfelejtett klimatológus. *Léggör* 37(3). 37–38.
- Tar, K., 1993: Hegyfok Kabos, az elfelejtett klimatológus. *Magyar Tudomány* 12, 1510–1512.
- Zách, Á., 1992: Hegyfok Kabos, az elfelejtett klimatológus születésének 145. évfordulóján. *Hegyfok Kabos klimatológus születésének 145. évfordulója alkalmából rendezett tudományos emlékülés előadásai*. Debrecen-Túrkeve, 4–10.

Hegyfok Kabos publikációi

Önállóan megjelent munkái

1. A május havi meteorológiai viszonyok Magyarországon. (Királyi Magyarország Természettudományi Társulat) Budapest, 1886. 1. kötet, p. 200.
2. A szél iránya a magyar szent korona országaiban. A barométer állása és az eső című függeléssel. Budapest, 1894., 1. kötet, p. 174.
3. Az eső évi periódusa Magyarországon. (Meteorológiai Intézet kiadványai VII. kötet) Budapest, 1909., 1. kötet, p. 129.

4. Esőadataink az 1851–1870. évi időszakból. (Meteorológiai Intézet Évkönyveiben XXXVII. kötet IV. rész) Budapest, 1909., 1. kötet, p. 54.
5. Az esőről. (Népiratkák 313. szám) Budapest, 1916., 1. füzet, p. 40.

A Magyar Tudományos Akadémia kiadásában

6. A magyar Alföld csapadékvizonyairól. (Mathematikai és Természettudományi Értesítő. IX. kötet, 268–292.) 1890.

7. A levegő alsó és felső áramlásának viszonyáról (Matematikai és Természettudományi Értesítő. XXII. kötet, 378–391.) 1894.
8. Az alsó és felső légáramlatok sebessége. (Matematikai és Természettudományi Értesítő. XIII. kötet, 181–190.) 1895.
9. A csapadék eloszlása napszakonként. (Matematikai és Természettudományi Értesítő. XVII. kötet, 490–509.) 1899.
10. Az alsó és felső légáramlatok a magyar Alföld közepén. (Matematikai és Természet tudományi Értesítő. XIV. kötet, 176–210.) 1896.
11. Folyóink vízállása és a csapadék. (Matematikai és Természettudományi Közlemények XXVII. kötet, 1–102.) 1902.
12. A felhőzet a magyar szent korona országaiban. (Matematikai és Természettudományi Közlemények XXVII. kötet, 315–720.) 1899.
13. A környezet hatása a hőmérőkre. (Értekezések a természettudományok köréből. XVIII. kötet, 39.) 1888.
14. A zivatarokról. (Értekezések a természettudományok köréből. XIX. kötet 72.) 1889.

Természettudományi Füzetek (Temesvár)

15. XXXVII. 1913. A virágzás a Duna és Maros között elterülő vidéken. (69–104.)
16. XXXVIII. 1914. Az aratás a Maros és a Duna között elterülő vidéken. (42–56.)

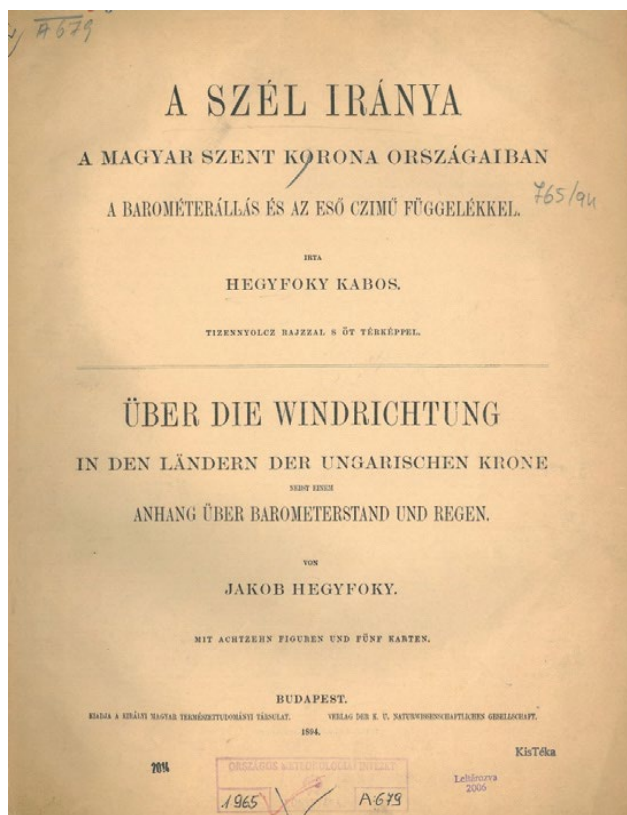
Mathematische und Naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn

17. 1882/3. Veränderlichkeit der Tagestemperatur in Budapest. (330–338.)
18. XIV. 1895/6. Die unteren und oberen Luftströmungen über Der ungarischen Tiefebene. (197–213.)
19. Wasserstand der Flüsse und Niederschlag in Ungarn. (239–284.)
20. XV. 1897. Beobachtungen am Psychrometer mit und ohne Aspiration. (282–302.)
21. XVI. 1898. Die Bevölkerung in den Ländern der ungarischen Krone. (201–216.)
22. XVII. 1899. Die Verteilung des Niederschlages nach Tageszeiten. (113–126.)
23. XIX. 1901. Über die Wirkung des Ozeans und des Kontinentes auf das Klima von Ungarn. (337–339.)

Természettudományi Közlöny és a Pótfüzetek

24. XV. 1883. A hőmérséklet naponkénti változékonysága Budapesten. (307–312.)
25. XVI. 1884. A hőmérséklet nálunk a fagyos szentek idejében. (424–426.)
26. XVII. 1885. A légáramlatok és a csapadék. (67–74.)
27. XVII. 1885. A zivatarokról. (145–165.)
28. XVIII. 1886. Az élet hossza Kunszentmártonban. (158–163.)
29. XVIII. 1886. A tavaszi hőcsökkenésről. (177–178.)

30. XVIII. 1886. A hófok süllyedése a tavaszi éjjeleken. (227–235.)
31. XX. 1888. Az idej hóolvadásról. (196–197.)
32. XX. 1888. Honnan kapjuk az esőt? (400–403.)
33. XXI. 1889. Budapest évi hófoka. (327–333., 517.)
34. XXI. 1889. A nedves és száraz hőmérő viszonylagos állásáról. (349–350.)
35. XXII. 1890. Az idő változékonysága Budapesten. (189–198.)
36. XXII. 1890. Jön a zivatar. (309–312.)
37. XXVI. 1894. Az akácza virágzása. (264–267.)
38. XXVI. 1894. A száraz és esős idő járása. (P. 207–215.)
39. XXVII. 1895. A nagyszalóki csúcson. (449–462.)
40. XXVII. 1895. Honi nézetek a levegő áramlásáról. (Pótfüzetek pp. 145–159.)
41. XXVIII. 1896. Leccap a füst, eső lesz. (527–532.)
42. XXVIII. 1896. Az alpesi fényről. (Pótfüzetek pp. 28–30.)
43. XXVIII. 1896. Bosznia és Herzegovina hegyi obszervatóriuma. (Pótfüzetek pp. 64–75.)

Hegyfoky Kabos legismertebb klimatológiai műve

44. XXIX. 1897. A Semsey-féle földrajzi pályázat. (263–265.)
45. XXIX. 1897. A Nemere és egyéb szelünk. (419–420.)
46. XXIX. 1897. A Duna és Tisza hófoka. (Pótfüzetek 97–112.)
47. XXIX. 1897. A magyar főhn. (Pótfüzetek pp. 158–162.)
48. XXX. 1898. Az időjárás és a halálzások közötti kapcsolatról. (110.)
49. XXX. 1898. A zivataros napok gyakoriságáról. (507–517.)
50. XXX. 1898. Az időváltás különös esete hazánkban. (Pótfüzetek pp. 49–64.)
51. XXXI. 1899. A csapadék eloszlása napszakonként. (364.)
52. XXXI. 1899. Az eső eloszlása a földgömbön. (Pótfüzetek pp. 26–41.)
53. XXXI. 1899. A Balaton hőmérsékleti hatásáról. (Pótfüzetek pp. 131–141.)
54. XXXII. 1900. Ingadozások a madarak tavaszi érkezésében. (86–92.)
55. XXXII. 1900. A Bjelasnicán. (187–189.)
56. XXXII. 1900. A zivatarok napi periódusa. (396–403.)
57. XXXII. 1900. A barométer romlása. (Pótfüzetek pp. 90–91.)
58. XXXIII. 1901. A füstí fecske megjelenése. (283–295.)
59. XXXIII. 1901. A felhőzet nappali változása Budapesten. (345–356.)
60. XXXIII. 1901. A városok napi hőingadozásáról. (477.)
61. XXXIII. 1901. A viharágyzás és a felhők vonulása. (607–614.)
62. XXXIII. 1901. Az eső napi periódusa. (677–679.)
63. XXXIII. 1901. Az óceán és a kontinens hatása éghajlatunkra. (Pótfüzetek pp. 38–41.)
64. XXXIV. 1902. A vándorló madár és a szél. (289–291.)
65. XXXIV. 1902. A zivatarok napi periódusa hazánkban. (629–631.)
66. XXXIV. 1902. Az eső eloszlása hazánkban évszakonként. (Pótfüzetek pp. 97–125.)
67. XXXI. 1902. A levegő valódi hófoka és nedvessége. (Pótfüzetek pp. 160–179.)

68. XXXV. 1903. A zivataros eső. (348–350.)
 69. XXXV. 1903. A tornyos felhő. (515–517.)
 70. XXXV. 1903. A nyugati és keleti levegőáramlás hazánkban. (Pótfüzetek pp. 172–176.)
 71. XXXVI. 1904. A levegő hőmérséklete havazáskor. (73–76.)
 72. XXXVI. 1904. A felhők sebessége. (Pótfüzetek pp. 26–29.)
 73. XXXVII. 1905. Magyarország hőmérsékleti viszonyairól. (33–38.)
 74. XXXVII. 1905. A szél fordulása. (279–282.)
 75. XXXVII. 1905. A magasabb légrétegek hőmérsékletéről. (397–401.)
 76. XXXVII. 1905. Kapcsolat Izland és Európa időjárása között tél idején. (Pótfüzetek pp. 38–41.)
 77. XXXVIII. 1906. Az eső napközben. (Pótfüzetek pp. 74–80.)
 78. XXXIX. 1907. Az eső eloszlása hazánkban havonként. (Pótfüzetek pp. 143–147.)
 79. XL. 1908. A füstí fecske vonulásáról. (46–53.)
 80. XL. 1908. A fecske elköltözése. (709.)
 81. XLI. 1909. A napfoltok és az eső. (250–253.)
 82. XLI. 1909. Az eső mennyiségének évenkénti ingadozásáról. (Pótfüzetek pp. 65–66.)
 83. XLII. 1910. Száraz esztendő. (Pótfüzetek pp. 123–130.)
 84. XLII. 1910. Az eső óránkénti eloszlásáról. (Pótfüzetek pp. 199–202.)
 85. XLIII. 1911. Az örökös tavasz hona. (268–273.)
 86. XLIII. 1911. Mi indítja meg a madárvonulást? (428–431.)
 87. XLII. 1911. Nedves esztendők. (492–500.)
 88. XLII. 1911. A búza aratása. (647–649.)
 89. XLII. 1911. A levegő hőmérséklete a Sonnblick-csúcson és a Nagy-Alföldön. (824–825.)
 90. XLIV. 1912. A virágzástól a gyümölcsérésig. (579–582.)
 91. XLIV. 1912. A legnagyobb hőség ideje a Nagy-Alföldön. (593.)
 92. XLIV. 1912. A vén asszonyok nyara. (713–717.)
 93. XLIV. 1912. A virágzás és az időjárás. (Pótfüzetek pp. 86–96.)
 94. XLV. 1913. A szél évszaki változása a Nagy-Alföldön. (856–858.)
 95. XLVI. 1914. A hőmérséklet évi emelkedése és süllyedése a Nagy-Alföldön. (114–118.)
 96. XLVI. 1914. A monszun Indiában és a Nagy-Alföldön. (303–309.)
 97. XLVI. 1914. A virágzásról. (353–354.)
 98. XLVI. 1914. A kökény virágzása és az időjárás. (407–408.)
 99. XLVI. 1914. A tavasz a Nagy-Alföldön. (425–427.)
 100. XLVI. 1914. Az Atlanti Óceán hatása időjárásunkra. (Pótfüzetek pp. 132–143.)
 101. XLVII. 1915. A délkeleti szél a háborús esztendőben. (589–591.)
 102. XLVII. 1915. A szeles és szélcsendes napok száma Budapesten. (605–606.)
 103. XLVII. 1915. Az időjárás hatása a madarak tavaszi vonulására. (Pótfüzetek pp. 26–32.)
 104. XLVII. 1915. A hőmérséklet napi ingadozása és a vele járó jelenségek. (Pótfüzetek, pp. 151–160.)
 105. XLVIII. 1916. Az eső mennyisége a múlt évben. (266–267.)
 106. XLVIII. 1916. Az eső óránkénti eloszlása a Nagy-Alföldön és az egyenlítő alatt. (Pótfüzetek pp. 75–78.)
 107. XLIX. 1917. A virágzás a Rajna síkságán és a Nagy-Alföldön. (217–220.)
 108. XLIX. 1917. Az esőmérés két mérővel. (442–443.)
 109. XLIX. 1917. A meleg és hideg hóhullámokról. (694–698.)
 110. L. 1918. A gyümölcsérés időtartama. (49–59.)
 111. LI. 1919. A levegő hőmérsékletének hatása a madarak visszatérésére és a növények virágzására. (77–80. old.)
 112. I. 1897. A szél és a felhők. (5–11.)
 113. II. 1898. A felhőzet foka. (129–136.)
 114. II. 1898. Az égés élénksége és a füst lecsapása. (231–234.)
 115. II. 1898. Meteorológiai spiritizmus. (305–307.)
 116. II. 1898. A napfény és a felhőzet. (321–332.)
 117. IV. 1900. Hibák forrása a barométer adataiban. (65–83.)
 118. IV. 1900. A nagyszebeni barométer adatok. (147–148.)
 119. IV. 1900. Megjegyzések Szalay László bírálatához. (196–197.)
 120. V. 1901. Jeruzsálem és környékének éghajlata. (109–125., 148–158., 175–193.)
 121. VI. 1902. Turkeve éghajlata. (57–64.)
 122. VI. 1902. A június havi hőcsökkenésről. (285–294.)
 123. VII. 1903. Június havi hőcsökkenésünk oka Ázsia-e? (8–12.)
 124. VII. 1903. A Nagy-Alföld egy évi hőmérséklete Turkevéhez mérve. (37–40.)
 125. VII. 1903. Turkeve éghajlata. (154–161., 181–188.)
 126. VIII. 1904. A hegyi és völgyi szél. (81–93.)
 127. VIII. 1904. A szél fordulása Ógyallán. (219–221.)
 128. VIII. 1904. A szél fordulása néhány állomásunkon. (285–301.)
 129. VIII. 1904. A szél fordulása a Bjelasnicán s néhány hegycsúcson. (321–327.)
 130. VIII. 1904. A szél fordulása és okai. (353–368.)
 131. IX. 1905. Köd után eső. (326–328.)
 132. IX. 1905. A kis és nagy eső szerepe a napi periódusnál. (391–402.)
 133. X. 1906. A csapadék normális értékei Turkevében. (45–47.)
 134. X. 1906. A Nagy-Alföld középső vidékének esőzési viszonyairól. (129–144.)
 135. X. 1906. A Magas Tátra némely forrásának hófoka. (251–252.)
 136. XI. 1907. Az eső a Szepességen. (131–146.)
 137. XI. 1907. Megjegyzés „Az eső járása Magyarországon” c. ismertetéshez. (52–53.)
 138. XI. 1907. Még egy megjegyzés „Az eső járása Magyarországon” c. dolgozatra tett kifogásra. (86–88.)
 139. XI. 1907. Ismertetés: „Staub-Bernátsky” A balatonvidéki növényfenológiai megfigyelések eredményei. (213–216.)
 140. XII. 1908. A levegő áramlásának évi periódusa a felhők régiójában. (13–16.)
 141. XII. 1908. Néhány állomásunk 50 éves esőmennyisége. (234–243.)
 142. XII. 1908. Az eső Szegeden. (89–92.)
 143. XII. 1908. Az eső Nagyváradon. (177–181.)
 144. XII. 1908. 131 állomásunk 35 éves esőmennyisége. (234–243.)
 145. XII. 1908. A rövidebb idejű esősorozatok átszámítása hosszabb idejűekre. (273–282.)
 146. XIII. 1909. 14 állomás 50 éves esőmennyisége és a napfoltok. (37–39.)
 147. XIII. 1909. Ismertetés: ifj. Konkoly-Thege Miklós. Kísérletek a hőmérőfelállítások tökéletesítésére. (178–179.)
 148. XIII. 1909. Ismertetés: dr. Rónai Zsigmond. Magyarország éghajlata. (359–376.)
 149. XIV. 1910. Az évi esőminimumokról. (144–155.)
 150. XIV. 1910. Az eső napi periódusának alakulásáról. (245–252.)
 151. XV. 1911. Száraz és nedves évek a Nagy-Alföldön az 1871–1905. időszakban. (1–9.)
 152. XVI. 1912. A levegő áramlása a Nagy-Alföld közepén (1892–1911). (241–248.)
 153. XVI. 1912. A zivatarok napi periódusa Magyarország sík és hegyes vidékein. (269–272.)
 154. XVII. 1913. A zivatarok napi periódusa Magyarországon. (216–218.)
 155. XVII. 1913. A szélirány évenkénti változékonysága és évi periódusa a Nagy-Alföldön. (285–300.)
 156. XVIII. 1914. Az eső Indiában s a Nílus vízállása. (56–62.)
 157. XX. 1916. Az eső napi periódusa Turkevében. (60–61.)
 158. XXI. 1917. A levegő naponkénti felmelegedése és lehűlése. (153–156., 177–183.)

Időjárás

112. I. 1897. A szél és a felhők. (5–11.)

Meteorologische Zeitschrift

159. XVIII. 1883. Die Veränderlichkeit der Tagestemperatur in Budapest (168–169.)
160. XIX. 1884. Die gestrenger Herren in Ungarn. (80.)
161. XX. 1885. Veränderlichkeit einiger meteorologischer Elemente von einem Tage zum andern zu Budapest, 1873–1882. (468–497.)
162. III. 1886. J. Avéd. Klima von Karlasburg. Ismertetés. (459–461.)
163. V. 1888. Zum Klima von Kunszentmárton, Alföld. (401–404.)
164. VI. 1889. Über die Temperatur von Wien, Pressburg und Budapest. (254–267.)
165. VII. 1890. Veränderlichkeit der Witterung und Scherlichkeit in Budapest. (315.)
166. VII. 1890. Temperatursprünge und Witterungsvorgänge zu Budapest. (1873–1882). (397–399.)
167. X. 1893. Windverhältnisse Ungarns. (237–238.)
168. X. 1893. „J. Avéd. Luftströmung zu Karlsburg“. Ismertetés. (382–383.)
169. XI. 1894. Die Drehung der Windfahne auf dem Sonnblick. (315–320.)
170. XII. 1895. Gewitter am 9. Oktober 1894. zu Turkeve. (26–27.)
171. XII. 1895. Tägliche Periode der Geschwindigkeit des Wolkenzuges. (314.)
172. XII. 1895. Wolkenbeobachtungen zu Turkeve in der ungarischen Tiefebene. (344–351.)
173. XII. 1895. Wind und Wolkenzug. (351–355.)
174. XIII. 1896. Meteorologische Station auf der Schlagendorfer Spitze in der Tatra. (16–17.)
175. XIII. 1896. Tägliche Periode der Luftströmung in Bezug auf Richtung, Geschwindigkeit und Drehung. (166–175.)
176. XV. 1898. Veränderlichkeit der Bewölkung von eine Tage zum anderen. (353.)
177. XVI. 1899. Bemerkung zum dem Referate „J. Hegyfok“. Wasserstand der Flüsse und Niederschlag in Ungarn. (130–131.)
178. XVI. 1899. Die Bewölkung in den Ländern der ungarischen Krone. (559–566.)
179. XX. 1903. Starker Gewitterregen am 28. Juni 1901 zu Turkeve, Ungarn. (42.)
180. XX. 1903. Die Frühlingsankunft der Wandervogel und die Witterung in Ungarn. (58–64.)
181. XX. 1903. Die tägliche Periode der Gewitter in Flachland und Bergland. (218–220.)
182. XX. 1903. Die Schwankung der Aufblühezeit und die Temperatur in Ungarn. (255–264.)
183. XX. 1903. Gewitterregen in Ungarn. (476–478.)
184. XXI. 1904. Zur jährlichen und täglichen Periode der Wolkengeschwindigkeit. (220–224.)
185. XXII. 1905. Häufigkeit der W. und E. Luftströmung in Ungarn. (182–185.)
186. XXIII. 1906. Die Schwankung der jährlichen Regenmenge in Ungarn. (358–362.)
187. XXIII. 1906. Die Frühlingsankunft der Vögel und die Witterung in Ungarn im Zeitraume 1894–1903. (419–421.)
188. XXV. 1908. Die Lufttemperatur in Ungarn zur Zeit der Ankunft von 32 Vogelarten. (276–229.)
189. XXVI. 1909. Sonnenflecken und Regen. (228–229.)
190. XXVII. 1910. Die tägliche Regenperiode auf der ungarischen Tiefebene. (561–564.)
191. XXVII. 1910. Über den Regenfall in Ungarn. (464–466.)
192. XXIX. 1912. Ein Beitrag zu den Wärmesummen in der Phanologie (210–217)., 272–281.)
193. XXX. 1913. Die tägliche Periode der Gewitter in Ungarn. (237–238.)
194. XXX. 1913. Aufblühen und Frucht reife. (360–362.)
195. XXXI. 1914. Über die Veränderlichkeit der jährlichen Windrichtung. (395–397.)
196. XXXII. 1915. Klima und Windverhältnisse auf der ungarischen Tiefebene. (139–140.)
197. XXXII. 1915. Nachtrag. Gewitter zur Turkeve und Kaba. (81–82.)
198. XXXII. 1915. Der jährliche Temperaturgang auf der grossen ungarischen Tiefebene. (268–273.)
199. XXXII. 1915. Sechzigjährige Messungen des Niederschlages in Hermannstedt. (32.)
200. XXXIII. 1916. Eine Fehlerquelle in den Regenangaben. (13–15.)
201. XXXIV. 1917. Ismertetés: Eine Phänologische Karte des Frühlingseinzuges auf den britischen Inseln. (323–324.)
202. XXXV. 1918. Aufblühen in der Rheinebene und der ungarischen Tiefebene. (58–59.)
203. XXXVI. 1919. Der Zeitraum des Aufblühens und der Frucht reife.

Hann-Band

204. Über Berg- und Talwinde. (59–67.) Braunschweig–Wien, 1906.

Wetter

205. II. 1885. Zur Temperatur der Eismärner. (89–90.)
206. II. 1885. Überschwemmung in Ungarn. März, 1885. (97.)
207. XXI. 1904. Das Manwetter nach Zahlenangaben. (145–148.)
208. XXI. 1904. Die tägliche Drehung der Windrichtung. (I., II., 193–199., 224–232.)
209. XXII. 1905. Die tägliche Drehung der Windrichtung. (III. 121–128.)
210. XXII. 1905. Zur täglichen Periode des Regens, I. (278–282.)
211. XXIII. 1906. Zur täglichen Periode des Regens, II. (14–20.)

Az Ornitológiai kongresszus kiadásában

212. Über aviphänologische Beobachtung und Bearbeitung der Daten. (Kl. 14. old.) Budapest–Sarajevo, 1899.

Aquila

213. II. 1895. A füstifecske vonulásának és a levegő egyidejű hőfokának elméleti megállapítása. (11–151.)
214. III. 1896. Meteorológiai adatok az 1895. évi tavaszi madárvonulási jelentéshez. (117–123.)
215. IV. 1897. A vándormadarak megérkezési adatainak ingadozása. (1–25.)
216. IV. 1897. A csehországi madárvonulásról. (41–56.)
217. VI. 1899. A franciaországi madárvonulásról. (198–213.)
218. VII. 1900. Az időjárása a füstifecske megjelenésekor. (1898.) (380–391.)
219. VIII. 1901. Kölcsönös megállapodás a madárvonulás megfigyelésére. II. Meteorológiai szempontok. (152–153.)
220. IX. 1902. Az időjárása a füstifecske megjelenésekor. (1899.) (42–72.)
221. IX. 1902. A kakukk megjelenése Ausztria és Magyarország területén 1897–1898.-ban. (72–80.)
222. IX. 1902. Apró jegyzetek az 1899. évi fecskemegfigyelésről. (227–228.)
223. X. 1903. Az 1901. évi tavaszi madárvonulás és az időjárása. (188–199.)
224. X. 1903. A füstifecske megjelenése és elköltözése Türkevén. (265.)
225. X. 1903. Értésítés a horvátországi ornitológiai központ 1901. és 1902. évi munkálkodásáról. (284–289.)
226. X. 1903. A madárvonulás megfigyelése Szófiában. (200–214.) (fordítás)
227. XI. 1904. Az időjárása a füstifecskének 1898. évi tömeges elvonulásakor. (250–256.)
228. XI. 1904. A füstifecske Türkevén 1904-ben. (380.)
229. XII. 1905. A madarak megérkezése és az időjárása az 1902. év tavaszán. (78–82.)

230. XII. 1905. Az időjárása az 1903. évi tavaszi madárvonuláskor. (203–214.)
231. XII. 1905. A madarak tavaszi megérkezése és az időjárása az 1894–1903. időszakban. (215–240.)
232. XII. 1905. Értesítés a horvátországi Ornithológiai Központ 1903. évi munkálkodásáról. (282–287.)
233. XIII. 1906. A levegő hőmérséklete Magyarországon 32 madárfaj megérkezése idején. (1–8.)
234. XIII. 1906. Az 1904. évi tavaszi madárvonulás és az időjárása. (67–82.)
235. XIII. 1906. Az 1905. évi tavaszi madárvonulás és az időjárása. (142–147.)
236. XIII. 1906. Időjárás-jegyzetek az 1906. szept. 14–19. közötti tömeges madárvonuláshoz. (228–230.)
237. XIV. 1907. Az 1906. évi tavaszi madárvonulás és az időjárása. (120–136.)
238. XVI. 1907. Madárvonulás és az idő. (137–170.)
239. XV. 1908. Az 1907. évi tavaszi madárvonulás és az időjárása. (142–152.)
240. XV. 1908. A naponkénti megjelenési adatok és az egyidejű meteorológiai elemek. (153–176.)
241. XVI. 1909. Az 1908. évi tavaszi madárvonulás és az időjárása. (129–138.)
242. XVII. 1910. Az 1909. évi tavaszi madárvonulás és az időjárása. (128–132.)
243. XVIII. 1911. A madárvonulás Magyarországon az 1910. év tavaszán. (135–140.)
244. XIX. 1912. Hogyan kellene a madárvonulást kellő pontossággal tanulmányozni? (24–42.)
245. XIX. 1912. Az 1911. évi tavaszi madárvonulás és az időjárása. (151–165.)
246. XIX. 1912. Ismertetés: Dr. E. Ihne, Phänologische Karte des Frühlingseinzuges im GH. Hessen. (479–481.)
247. XX. 1913. Az 1912. évi tavaszi madárvonulás és az időjárása. (146–150.)
248. XX. 1913. Tavaszi madárvonulás és az időjárása. (158–178.)
249. XXI. 1914. Az 1913. évi tavaszi madárvonulás és az időjárása. (188–191.)
250. XXII. 1915. Az 1914. évi tavaszi madárvonulás és az időjárása. (57–68.)
251. XXII. 1915. Az 1914. évi tavaszi madárvonulás és az időjárása. (57–68.)
252. XXXIII. 1916. Az 1915. és 1916. évi madárvonulás és az időjárása. (50–55.)
253. XXIV. 1917. Az 1899–1916. évi tavaszi madárvonulás vidékenként. (107–113.)
- Földrajzi Közlemények**
254. XXXII. 1904. az uralkodó szél iránya. (233–243.)
255. XXXIII. 1905. A virágzás idejének ingadozásáról (272–288.)
256. XXXIV. 1906. Az esőjárása Magyarországon. (419–427.)
257. XXXVI. 1908. Az eső Máramarosban. (280–294.)
258. XXXIX. 1911. Ismertetés: Dr. E. Ihne, Phänologische Karte des Frühlingseinzuges im GH. Hessen. (365–366.)
259. XL. 1912. A virágzás az Alföldön. (159–163.)
260. XLI. 1913. A virágzás Giessenben és Magyarországon. (289–299.)
261. XLI. 1913. Az alföldi növényfenológiai megfigyelésekről. (417–425.)
- Természettudományi Társulat Felsőszázados Jubileumának Emlékkönyve**
262. A levegő áramlásairól. (304–312.) Budapest, 1892.
- Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Vándorgyűlései Munkálatai (Pécs)**
263. XXVII. 1894. A légáramlatok a felhők régiójában. (245–255.)
- Egri Egyházmegyei Közlöny**
264. 1911. Újabb adatok a Szent-Föld éghajlatának megismeréséhez. (3–7. sz.) Eger
- Túrkevei Magyar Királyi Állami Polgári és Fiúiskola Értesítője**
265. 1910–11. A növényfejlődési megfigyelések és a mi iskolánk (3–7.)
266. 1913–14. Turkeve éghajlata, 1892–1911. (3–11.)
- Nimród**
267. 1906. Az erdei szalonka megjelenése Magyar- és Horvátországban, (1906. ápr. 10–i sz.)
- Túrkeve**
268. 1899. L. 22. Túrkeve éghajlati viszonyai.
269. 1896. IX. 13. Búzatermésünk és az időjárás.
270. 1911. 1. sz. az eső mennyisége Túrkeven 1910–ben.
271. 1911. 2., 3., 4. Iparoktatásunk.
272. 1911. 5. sz. Nagy hidegek az egyenlítő fölött.
273. 1911. 6. sz. A levegő hőmérséklete Túrkeven. (18 év)
274. 1911. 11. sz. Gyűrűs madarak.
275. 1912. 1. sz. Hoitsy könyve az időjárásról.
276. 1912. 2. sz. Az időjárás Túrkeven 1911–ben.
277. 1912. VII. 28. A búza a virágzástól az aratásig.
278. 1912. IX. 22. A homályos ég.
279. 1913. I. 16. A homályos ég oka.
280. 1913. VIII. 24. Az ideai abnormalis időjárás.
281. 1916. I. 16. Az eső mennyisége az elmúlt esztendőben.
- Egyetértés**
282. 1888. V. 16. a májusi fagyok. (136. sz.)
283. 1888. V. 10. A meteorológiai megfigyelések (130. sz.)
284. 1892. V. i. Az eső és a szél iránya.
285. 1893. I. 18. A nagy hidegről.
- Budapesti Hírlap**
286. 1904. VI. 4. A májusi eső. (154. sz.)
287. 1904. VII. 5. A júniusi eső. (185.)
288. 1913. VIII. 20. Az ideai abnormalis időjárás. (7–8. old.)

SZERZŐINK FIGYELMÉBE

A LÉGKÖR célja a meteorológia tárgy körébe tartozó kutatási eredmények, szakmai beszámolók, időjárás események leírásának közzétevése. A lap elfogad publikálásra szakmai úti beszámolót, időjárás eseményt bemutató fényképet, könyvismertetést is.

A kéziratokat a szerkesztőbizottság lektoráltatja. A lektor nevét a szerzőkkel nem közöljük. Közlésre szánt anyagokat kizárólag elektronikus formában fogadunk el. Az anyagokat a legkor@met.hu címre kérjük beküldeni Word-fájlban. A beküldött szöveg ne tartalmazzon semmiféle speciális formázást. Amennyiben a közlésre szánt szöveghez ábrák is tartoznak, azokat egyenként kérjük beküldeni, lehetőleg vektoros formában. Az ideális méret 2 MB. Külön Word-fájlban kérjük megadni az ábraaláírásokat. A közlésre szánt táblázatokat akár Word-, akár Excel-fájlban szintén egyenként kérjük megadni. Amennyiben a szerzőnek egyéni elképzelése van a nyomtatásra kerülő közlemény felépítéséről, szívesen fogadunk *kiegészítésként* PDF-fájlt is.

A közlésre szánt szöveg tartalmazza a magyar és angol címet, a szerző nevét, munkahelyét, levelezési és villanypostacímét. A *Tanulmányok* rovatba szánt szakmai cikkhez kérünk irodalomjegyzéket csatolni, melyben csak a szövegben szereplő hivatkozások legyenek. Az egyéb közlemények, szakmai beszámolók esetében is kérjük lehetőség szerint angol cím és összefoglaló megadását.